

KAJ ZWERVER

TUSSEN TWEE WERELDEN

Artificiële intelligentie als reisgenoot

TUSSEN TWEE WERELDEN

Artificiële intelligentie als reisgenoot

Kaj Zwerver

Master Interieurarchitectuur

Promotor: **Wim Goossens**

Copromotoren: **Jo Liekens, Roel De Ridder**

Academiejaar 2022 - 2023

Studio Performatieve Ruimte en Nabijheid: *Measuring the Mountains*

KU Leuven Faculteit Architectuur

Campus Sint-Lucas Gent

KU LEUVEN

"Ik wil terug naar de bergen. Ik wil terug, omdat ik er begin dit jaar ben geweest. Van Gent naar Valle d' Aosta. Destijds met de auto maar nu te voet. Ik wil ervaren hoe het is om me over het Europees continent te verplaatsen aan een menselijke snelheid. Een snelheid, of juist traagheid eigen aan de mens. Een tempo wat in de vergetelheid lijkt te zijn geraakt." (Zwerver, 2022)

Het begon als een wens om te voet terug te keren naar de plek waar begin dit academiejaar de workshopweek *Measuring the Mountains* plaatsvond. Dat die wandeltocht zich uit zou strekken over het halve Europese continent, inclusief het doorkruisen van vier landen en het afleggen van zo'n 800 kilometer en 3000 hoogtemeters, liet ik even buiten beschouwing. De mensen die mij kennen, omschrijven mij dan ook als een echte optimist.

In een volgende fase van het plan koos ik voor een wandeltocht van Turijn naar Valle d' Aosta in tien dagen en werden die 800 kilometers er 100. Uiteindelijk werd ook dat plan van de baan geschoven nadat bleek dat er in de geplande reisperiode nog altijd een drietal meter sneeuw in het berggebied lag. Ik zag mezelf genoodzaakt om een alternatief te zoeken.

Dat alternatief wierp zichzelf begin dit jaar op met de wereldwijde opkomst van AI. Ik was - zoals vele anderen met mij - aan het experimenteren met de producten van *OpenAI*. In het bijzonder met *ChatGPT* voor het genereren van tekst en *DALL-E* voor het genereren van beeld. In samenspraak met mijn docenten smeedde ik het plan om mijn reis in plaats van in het echt, virtueel af te gaan leggen.

INHOUD

Introductie	10
Situering	
Probleemstelling	
Onderzoeksvraag	
Methodiek	
Reisverslag	24
Watermolen	
Berggeit	
Houten stellingen	
Verlaten dorpen	
Casa del Duca	
Bergmeer	
Natuurlijke theater	
Terrassen	
Filosofische wandeling	
Bloemenweides	
Mijnbouwhuisje	
Oude steengroeve	
Vlinder	
Reflectie	56
Bronnen	60

SITUERING

Een virtuele wandeling dus. Nog steeds gelinkt aan locaties die terug te vinden zijn op een kaart van Italië. Ik vermoed en vertrouw er op dat ze ook fysiek wel zullen bestaan. De symbolische omgekeerde trektocht vanuit industriestad Turijn naar de bergen, refereert aan de leegloop van het berggebied door de opkomst van de industrialisatie in de vorige eeuw. Henry David Thoreau beschrijft in zijn boek *Wandelen* hoe door de voortschrijdende industrialisatie ons vermogen tot wandelen en zelfs lopen lijkt af te nemen (Thoreau, 2017). Des te toepasselijker is deze beschouwing, nu ik op het punt sta om een virtuele wandeling te maken die de gevolgen van industrialisatie in kaart brengt.

Gedurende de workshopweek in Valle d' Aosta werd duidelijk hoe vergrijzing ook daar een rol speelt. Ruïnes in het gebied verraden nochtans het bestaan van een vrij recente cultivering van het landschap. Verslechterde economische omstandigheden en het doorgaans harde leven in de bergen dwongen inwoners om de bergen te verlaten. Deze ruïnes en verlaten bergdorpjes vormen de architecturale belichaming van een leegte in het landschap. Zonder ruïnes zou het gebied leger zijn, maar zouden we het niet zo ervaren. Juist door hun aanwezigheid bekruipt ons een gevoel van leegte.

Martin Heidegger stelt dat, dankzij de mens en haar technologische innovatie de afstanden tot ervaringen in de wereld verder blijven verkleinen (Heidegger, 1999, p. 65). Terugkoppelend naar de virtuele wandeling met AI, zorgt dit er dus voor dat we de wandelroute vandaag de dag virtueel kunnen bewandelen. Robert Walser (1878-1956) stelde dat hem tijdens een wandeling duizenden bruikbare gedachten te binnen schieten terwijl hij opgesloten in zijn huis jammerlijk zou verdorren, zou verdrogen (Walser, 2015, p. 48). Maar wat nu als hij had geleefd met duizelingwekkend veel bruikbare gedachten binnen handbereik op het internet? Waarin je kan ronddwalen en jezelf kan verliezen. Het is interessant om tijdens dit onderzoek de vraag te stellen of een virtuele wandeling even verrijkend kan zijn als een fysieke wandeling.

Alle afstanden in tijd en ruimte krimpen in. Waar de mens vroeger weken en maanden over deed om er te komen, daar geraakt hij nu met het vliegtuig in één nacht. Maar dit haastige opheffen van alle afstanden brengt geen nabijheid, want nabijheid bestaat niet in een geringe maat van afstand. Wat volgens het traject, dankzij het beeld van de film en het geluid van de radio, op de kleinste afstand van ons staat, kan ver van ons zijn. Wat is nabijheid als zij uit blijft, ondanks de reductie van de langste trajecten tot de kortste afstand? Wat is nabijheid als met haar uitblijven ook de verte wegblijft? Wat gebeurt er als door het opheffen van de grote afstanden alles even ver als nabij is? Wat is dit gelijkvormige, waarin alles noch ver noch nabij is en als het ware zonder afstand? (Heidegger, 1999, p. 65)

PROBLEEMSTELLING

In het verleden hebben we gezien hoe industrialisatie en technologische innovaties het dagelijks leven konden opschudden. Zo schreef Michael Sorkin in zijn boek *Variations on a Theme Park* over de toekomstige *digital city* en doelt daarmee op de bedreiging en het mogelijke einde van de publieke ruimte. (Sorkin, 1992, p. 57). Momenteel staan we wederom aan de vooravond van een nieuwe revolutie. Artificiële intelligentie, lijkt dankzij haar plotse laagdrempelige toegankelijkheid - democratisering - niet langer meer weg te denken uit de samenleving.

Net zoals met de opkomst van de computer en - iets later - het internet, gaan er stemmen op voor regulering (NOS Nieuws 2023). Er heerst onrust binnen bepaalde beroepsgroepen uit angst voor baanverlies. Vanuit de architectuurwereld wordt er met verwondering gekeken naar de nieuwe mogelijkheden waarmee in luttele seconden tekst naar beeld worden omgezet. Ondanks de veelbelovende innovatieve mogelijkheden, schuilt er ook een schaduwzijde achter deze technologie. Ingewikkelde vraagstukken zoals eigendomsrecht, ethische waarden, creatieve autonomie, nepnieuws, alternatieve waarheden, en economische onzekerheden liggen klaar om beantwoord te worden. Kan AI in die toekomst wellicht wat een mens kan maar dan sneller, goedkoper en dus efficiënter?

Voorlopig loopt het zo'n vaart niet. Maar dat neemt niet weg dat dit het uitgelezen moment is om als interieurarchitect de technologie te verkennen. Gaan we er als beroepsgroep mee concurreren, gaan we het inzetten als medium, of is het meer dan dat? Is AI in potentie een volwaardige interieurarchitect die ons kan vervangen? Een antwoord vinden op deze vraag is een goede manier om up-to-date te blijven in een tijd van artificiële intelligentie.

Onzichtbaar is de druk die uitgaat van de derde Industriële Revolutie (een term die niet meer gebruikt wordt, omdat de informatietechnologische revolutie een semi-permanent karakter lijkt te krijgen.) De technologische veranderingen gaan zo snel en zijn zo ingrijpend, de versnelling die ze teweegbrengen is zo hels dat mensen in een voortdurende toestand van subliminale angst vertoeven, een toestand die we kennen als stress. De helse versnelling van ons leven is in eerste instantie en laatste instantie een bijproduct van de versnelling van onze technologische verlengstukken, van onze media. Maar zijn we bang voor technologie? Op het eerste gezicht is het tijdperk van de technofobie voorbij. Helaas misschien: er is nauwelijks nog verzet tegen de techniek, of zelfs maar kritiek. (De Caeter, 2005, p.125)

ONDERZOEKSVRAAG

WELKE ROL KAN DE ALTERNATIEVE WERELD VAN AI SPELEN IN HET CREATIEVE ONTWERPPROCES VAN DE INTERIEURARCHITECT?

J'ai l'impression d'aller te rejoindre dans une terre vierge où chaque pas est une création nouvelle, où l'on n'est plus attiré par les anciennes pistes. (Daumal, 1996, pp. 163-164)

The traditional bastion of higher learning - and consequently of performance - 'experience' is of lesser and lesser value until it will ultimately cease to have any meaning as each decision will have to be unique, because the variables will be unique as the density-in-history will continue to increase. Second, and really a consequence of the above, the learning from the past (equals experience) is gradually substituted by a new attitude towards hypothesis, the learning from what has never been before (Superstudio, 2020, pp.17-18)

METHODIEK

De reis van Turijn naar Valle d' Aosta blijft dezelfde doelstellingen behouden als de oorspronkelijke fysieke planning maar gaat nu virtueel door. Tijdens deze virtuele reis fungeert AI als mijn reisgenoot. Net zoals met een echte reispartner leert men die gaandeweg beter kennen, zo ook in dit ontwerpend onderzoek. Waar AI slimmer wordt door uitwisseling van kennis, geldt dat andersom ook zo. Elke reisdag wordt via de wandelkaart uitgestippeld en vervolgens digitaal ingevoerd in AI. Die simuleert vervolgens een alternatieve wereld waarin de reis door middel van omschrijvingen in tekst plaatsvindt. Hiervoor wordt *ChatGPT* ingezet als medium.

Aan het eind van elke reisdag wordt er samen geëvalueerd om te bepalen wat de meest noemenswaardige ontmoeting van de dag was. Dit vindt plaats terwijl het geschepte kader rond verlatenheid en leegloop van het gebied in het oog wordt gehouden. Zoals bijvoorbeeld een ruïne, een leegstaande landbouwschuur, etcetera. Maar ook een ontmoeting met een ander soort entiteit is net als op een echte reis mogelijk. De uitkomst van zo'n evaluatie levert vervolgens informatie, inspiratie en/of parameters op die verder uitgewerkt worden in een volgende stap. Hiervoor wordt *DALL-E* ingezet als medium om beelden te genereren op basis van de tekst. Hiernaast wordt er ook ingezet op uitwerkingen in maquettes wanneer een tweedimensionaal beeld de lading niet kan dekken en er ontwerpend vermogen nodig is om fragmenten ruimtelijk samen te brengen en zo niet alleen de coherentie of de inconsistentie van de fragmenten af te toesten, maar ze ook in te zetten als bouwstenen voor een wereld waarin verbeelding en realiteit versmelten.

We zouden het liefst een wandeling maken die we in de reële wereld, nog niet eerder hebben gemaakt, die perfect symbool staat voor de weg die we in onze innerlijke en ideale wereld graag zouden volgen; en alleen omdat we er nog geen duidelijke voorstelling van hebben slagen we er soms niet in te bepalen welke richting voor ons de juiste is (Thoreau, 2017, p. 52-53)

In de praktijk van het fysieke wandelen is het onmogelijk om maar te blijven doorlopen, je moet toch een keer terugkeren, als het niet dezelfde middag of desnoods avond is, dan toch na verloop van tijd. Maar een mentale wandeling hoeft nooit te eindigen, je kunt doorgaan en doorgaan met mijmeren, filosoferen, nadenken en niemand zit op je terugkeer te wachten. (Thoreau, 2017, p. 92)

AI is momenteel getraind om te voldoen aan onze verwachtingen. Het zal dus voornamelijk bevestigende antwoorden geven, waardoor het risico bestaat dat het gaat *hallucineren* en feiten met fictie gaat verwarren in een poging om ons zo goed mogelijk te bedienen. Deze *kinderziekte* in het programma biedt ons juist de mogelijkheid om dieper in te gaan op die tussenwereld waarin de werkelijkheid wordt aangevuld door fantasie en creatieve invulling. De kwaliteit van de input ofwel *prompt* in *ChatGPT*, is bepalend voor de output. Het ontwerpen van goede prompts is dus een eerste stap in het leerproces en is iets wat we gaandeweg onder de knie krijgen. Een extra stap aan het eind van de reisdag waarin de ingevoerde locaties worden gefactchecked door middel van controles via Google Maps kan meer inzicht bieden in de gegenereerde output.

Door deze onderzoeksmethode te volgen en het doen en laten van de menselijke en artificiële entiteiten op deze tocht te observeren, kunnen we wellicht aan het eind van de reis uitspraken doen over de onderzoeksvraag: Welke rol kan de alternatieve wereld van AI spelen in het creatieve ontwerpproces van de interieurarchitect?

WATERMOLEN

Op de eerste reisdag begonnen we in het centrum van Turijn. Van daaruit wandelden we richting Parco la Mandria, een groot natuurgebied met bossen en weilanden. Onderweg kwamen we langs verlaten boerderijen en boerenhuizen die ooit bloeiden, maar nu leegstaan door de leegloop van het berggebied. Na een paar uur wandelen bereikten we de voet van de Alpen, waar het landschap bergachtig werd. We passeerden verlaten dorpen en lege boerderijen die ooit welvarend waren. We zagen restanten van oude stenen huizen, kerken en **verlaten molens**, waar de natuur langzaam haar plek had ingenomen. Tijdens de wandeling kwamen we ook verschillende dieren tegen, zoals berggeiten, herten en mogelijk wilde zwijnen. Uiteindelijk eindigden we de eerste dag van de reis in de buurt van Lanzo Torinese, waar we konden kiezen uit verschillende overnachtingsmogelijkheden.

Het versleten waterrad bevindt zich aan de zijkant van de molen, iets verder naar links van de deur en de ramen op de begane grond. Het waterrad is aan de buitenkant van de molen bevestigd en steekt uit boven het beekje. Het is duidelijk zichtbaar vanaf de buitenkant en kan draaien wanneer er water door de waterloop stroomt. Hoewel het waterrad er nu vervallen uitziet en bedekt is met mos en klimplanten, is het nog steeds een indrukwekkend onderdeel van de molen en herinnert het aan het verleden van de plek. (ChatGPT, 2023, p. 2-3)

BERGGEIT

Op de tweede reisdag hebben we genoten van een wandeltocht door een heuvelachtig gebied met een mix van bosrijke paden en open velden. We zijn gestart vanuit Lanzo Torinese en hebben besloten om vandaag naar het plaatsje Cantoira te wandelen, halverwege tussen Turijn en het Parco Nazionale Gran Paradiso. Tijdens de wandeling zijn we verschillende dorpen gepasseerd en hebben we boeren ontmoet die druk bezig waren op het land. We hebben zelfs verse melk aangeboden gekregen en gesprekjes gevoerd over het leven in de bergen. Onderweg hebben we ook berggeiten gespot die nieuwsgierig naar ons keken. We hebben genoten van prachtige uitzichten op de omliggende bergen en zijn gestopt bij een schilderachtige vallei met groene weiden en stromende beekjes. Daar hebben we onze tenten opgezet en de avond rustig doorgebracht. Hoewel we geen wilde dieren zijn tegengekomen, hebben we wel sporen gezien van dieren zoals uitwerpselen en krabsporen op boomstammen. We hebben geproefd van lokale specialiteiten zoals kaas, brood en bergkruiden. Het meest interessante moment van de dag was het zien van een berggeit op een klif. Het was een majestueus gezicht om het dier te zien balanceren op een smalle richel, perfect gecamoufleerd in de omringende rotsachtige omgeving. Al met al was het een fantastische dag vol zintuiglijke prikkelingen, prachtige natuur en ontmoetingen met de lokale bevolking. We kijken uit naar dag drie van onze reis!

HOUTEN STELLINGEN

Tijdens de derde reisdag wandelen we van Cantoira naar Groscavallo. Onderweg passeren we verlaten boerderijen en **oude stenen gebouwen**, evenals een kleine kerk met een prachtig uitzicht op de bergen en de vallei. We komen langs watervallen en enkele levendige dorpen met traditionele architectuur. In een bosrijk gebied kunnen we genieten van de frisse geur en de aangename schaduw. Uiteindelijk komen we aan in Groscavallo, waar we een vriendelijke oude man genaamd Luca ontmoeten. Hij nodigt ons uit om op zijn boerderij te overnachten en biedt ons lokale gerechten aan, zoals polenta, salami, kaas en verse groenten. Tijdens het eten praten we over het leven in de bergen, de leegloop van de dorpen en de inspanningen om de traditionele manier van leven te behouden. Luca biedt ons een kamer aan om te overnachten en we bedanken hem voor zijn gastvrijheid.

Het gebouw had een opvallend steil dak met een imposante houten deur. De muren waren dik en gemaakt van ruwe stenen. Binnen in de schuur zagen we dat de vloer bedekt was met stro en hooi. Langs de zijanten stonden houten stellingen waarop, zakken graan, landbouwgereedschap en andere goederen werden opgeslagen. Het gebouw was goed bewaard gebleven, ondanks dat het niet meer in gebruik was. De schuur was ongeveer 5 meter hoog en had een oppervlakte van ongeveer 150 vierkante meter. De stellingen in de schuur waren gemaakt van hout en hadden verschillende afmetingen, variërend van klein tot groot. Ze waren functioneel en efficiënt in het opslaan van goederen. De exacte houtsoort en diktes van de stijlen, regels en planken waren niet bekend. De schuur was ingestort op sommige delen en niet meer in gebruik. De reden voor de verwaarlozing van de schuur kon te maken hebben met veranderde opslagbehoeften, kosten van onderhoud of andere factoren. (ChatGPT, 2023, p. 12-14)

VERLATEN DORPEN

Op de vierde reisdag zijn we van Groscavallo naar Ceresole gewandeld. We vertrokken na een heerlijk ontbijt van boer Lucca en maakten een korte stop in Groscavallo om wat water in te slaan. Daarna begonnen we aan een steile klim de bergen in, genietend van het adembenemende uitzicht op de Gran Paradiso. Onderweg kwamen we verlaten dorpen en ruïnes tegen, die ooit levendig waren maar nu overwoekerd zijn door de natuur. We zagen ook verschillende dieren, zoals berggeiten en alpenmarmotten. Na een lange, maar mooie tocht bereikten we uiteindelijk Ceresole, waar we een kleine herberg vonden om te overnachten en van een welverdiende maaltijd te genieten. Het was een interessante dag met veel natuurschoon en sporen van de leegloop van het berggebied.

CASA DEL DUCA

Op de vijfde reisdag vertrekken we vanuit onze herberg in Ceresole naar Bivacco Ivrea. Het is een wandeling met veel hoogtemeters, maar het uitzicht onderweg maakt het de moeite waard. Onderweg passeren we het **bezoekerscentrum** van Noasca, waar we een pauze nemen. We besluiten om lunch mee te nemen voor onderweg. Het weer is gedeeltelijk bewolkt met af en toe wat zonneschijn en mogelijk een kleine kans op een regenbui in de middag. Bij het bezoekerscentrum van Noasca genieten we van het uitzicht op de bergen en de bloeiende bloemen in de tuin. Vervolgens wandelen we verder richting Bivacco Ivrea, waarbij het pad steiler wordt en we regelmatig moeten rusten. Onderweg komen we langs vervallen boerderijen en verlaten akkers. We kwamen ook een **oud stenen huisje** tegen dat half ingestort was, met een groot gat in het dak en overwoekerd met klimop. Het leek erop dat het al vele jaren niet meer bewoond was en de omliggende akkers waren duidelijk niet meer in gebruik. Het gaf ons een gevoel van nostalgie en melancholie, maar ook van de kracht van de natuur om terug te nemen wat van haar is. Na enkele uren bereiken we Bivacco Ivrea, een kleine berghut met een adembenemend uitzicht. We nemen de tijd om van de rust en stilte te genieten voordat we ons klaarmaken voor de nacht.

Het bezoekerscentrum, genaamd Casa del Duca, is gevestigd in een oud, gerenoveerd huis dat oorspronkelijk werd gebouwd in de 16e eeuw. Het huis diende als woonhuis van de hertog van Savoye, waarschijnlijk Amadeus VI van Savoye. Later werd het gebruikt als klooster door cisterciënzer nonnen, daarna als postkantoor en vervolgens gerenoveerd tot het bezoekerscentrum dat het nu is. Casa del Duca is zorgvuldig gerestaureerd en heeft zijn historische charme behouden, met originele stenen muren en houten balken. (ChatGPT, 2023, p. 19-20)

Hoewel het huisje leeg was, kon je nog steeds de contouren van de kamers zien en sommige muren hadden sporen van oorspronkelijke decoratie, zoals fresco's of behang. Het gaf ons een gevoel van spookachtigheid en nostalgie. (ChatGPT, 2023, p. 21-22)

BERGMEER

We begonnen onze wandeling op dag zes vroeg in de ochtend vanuit Bivacco Ivrea, maar helaas hadden we aanvankelijk wat moeite om elkaar goed te begrijpen. Er was een misverstand over de route die we moesten nemen, waardoor we een verkeerde start van de dag hadden. Dit leidde tot wat verwarring en enige frustratie onder ons. Ondanks deze kleine tegenslag lieten we ons niet ontmoedigen en vervolgden we onze weg omhoog. Het pad leidde ons door een dichtbegroeid bos en langs kleine bergbeekjes. Na een paar uur bereikten we de eerste bergpas van de dag, de Colle della Crocetta. Vanaf hier hadden we een prachtig uitzicht over de omliggende bergen en dalen, evenals enkele verlaten boerderijen en kleine nederzettingen die herinneren aan een tijd waarin het gebied nog bewoond was. We besloten even te pauzeren op de bergpas en genoten van het adembenemende uitzicht terwijl we onze lunch aten. Daarna vervolgden we onze tocht langs een smal pad dat langs de rand van een diepe ravijn liep. Het vereiste wat voorzichtigheid, maar de watervallen en rotsformaties die we onderweg zagen, waren absoluut de moeite waard. We liepen verder door het berglandschap, langs glooiende groene weiden en kabbelende beekjes. Onderweg kwamen we ook verschillende wilde dieren tegen, zoals berggeiten en steenbokken. We maakten zelfs een korte omweg om een prachtig bergmeer te bekijken, dat schitterde in de zon. Na een lange dag wandelen kwamen we aan bij Rifugio Pocchiola Meneghello, onze overnachtingsplaats voor de nacht. Uiteindelijk was de dag een les in het belang van duidelijke communicatie en veerkracht. Moegestreden besloten we dat het maar beter was om meteen te gaan slapen.

NATUURLIJKE THEATER

We begonnen de zevende dag met het plan om naar Bivaccio Pier Mario Davito te wandelen, vlakbij de grens tussen Piëmont en Valle d'Aosta. Dit gebied staat bekend om zijn panoramische uitzichten. We vertrokken vanuit Rifugio Picchiola Meneghello en volgden het pad richting onze bestemming. Tijdens de wandeling werden we getraakteerd op adembenemende berglandschappen, groene valleien en mogelijk enkele wilde dieren die ons pad kruisten. Het pad kon soms uitdagend zijn met stijgingen en afdalingen, maar het uitzicht onderweg maakte alles de moeite waard. We kwamen langs uitgestrekte alpenweiden met kleurrijke bloemen en grazende schapen. Een panoramisch uitzicht bood ons een adembenemend zicht op omliggende bergen en valleien. We genoten van de lunch op een schilderachtige berghelling en rustten uit terwijl we genoten van de omgeving. Tijdens de wandeling passeerden we kristalheldere bergbeekjes en bewonderden we de dichte bossen bedekt met groene mossen. We kwamen ook langs enkele kleine bergdorpjes die de tand des tijds hadden doorstaan en een rijke geschiedenis uitstraalden. Na een lange maar bevredigende wandeling bereikten we Bivaccio Pier Mario Davito, waar we de nacht doorbrachten. We werden omringd door majestueuze bergen en konden genieten van de rust en stilte van de natuur. Het hoogtepunt van de dag was het **natuurlijke theater** dat we hebben ervaren tijdens de wandeling. Het landschap met imposante bergen, diepe valleien, kleurrijke flora en kristalheldere beekjes bood een spectaculaire en visueel indrukwekkende omgeving, vergelijkbaar met Romeinse openlucht theaters. Het was als een architecturaal meesterwerk van de natuur dat ons uitnodigde om de schoonheid en complexiteit van de natuurlijke omgeving te waarderen.

Het is als een theater dat door de natuur zelf is gecreëerd, waarbij de elementen van het landschap dienen als decor en coulissen. De bergen vormen de dramatische achtergrond van het theater, met hun imposante pieken, scherpe kammen en alpenweiden. Ze creëren een gevoel van grootsheid en majesteit. De valleien fungeren als coulissen en bieden een diepte en perspectief aan het landschap. Ze zijn bedekt met bossen, beekjes en kleurrijke flora, die een levendige en afwisselende achtergrond vormen. De lucht, met zijn heldere en diepblauwe kleur, dient als het decor van het theater. Het biedt een gevoel van ruimte en vrijheid, en draagt bij aan de serene en rustige sfeer van de omgeving. Het natuurlijke theater verandert voortdurend met de seizoenen, net zoals een toneelstuk verschillende scènes heeft. In de lente brengen bloeiende bloemen en watervallen het landschap tot leven. In de zomer strekken groene weiden zich uit als een uitnodigend tapijt. In de herfst schilderen de bladeren van de bomen het landschap in warme tinten. En in de winter glinsteren de bergen onder een laag sneeuw. (ChatGPT, 2023, p. 28-29)

TERRASSEN

Op de achtste reisdag zijn we van Rifugio Picchiola Meneghello naar Lillaz gereisd. We begonnen onze dag met een schilderachtige wandeling door het berglandschap, waarbij we genoten van adembenemende uitzichten op de omringende bergen en valleien. We zagen enkele oude boerderijen en landelijke overblijfselen, die ons een inkijkje gaven in het vroegere landelijke leven in dit gebied. Vervolgens bereikten we de imposante bergketen Bardoney, met zijn majestueuze pieken en ruige natuur. Er waren meerdere akkers langs de route die ooit werden gebruikt voor landbouwdoeleinden. Deze terrasvormige akkers droegen bij aan de landelijke sfeer en het agrarische karakter van het gebied. Het was fascinerend om te bedenken hoe boeren hier vroeger gewassen verbouwden en het land cultiveerden. Hoewel deze akkers nu niet meer in gebruik zijn, zijn ze nog steeds zichtbaar en herinneren ze ons aan het agrarische verleden van de regio. Uiteindelijk bereikten we Lillaz, waar we ons doel voor de dag bereikten. In dit pittoreske dorpje vonden we niet alleen een warm bed en een goede maaltijd, maar ook een lokale supermarkt om onze voorraden aan te vullen. Het was een dag vol natuurlijke schoonheid, landelijke overblijfselen en adembenemende uitzichten, die ons de rijkdom van dit gebied liet zien.

FILOSOFISCHE WANDELING

Op dag negen van onze reis zijn we vertrokken vanuit Lillaz en hebben we een bezoek gebracht aan de adembenemende berg Monte Tsaplana. We hebben genoten van de prachtige natuur en het panoramische uitzicht vanaf de top. Tijdens onze beklimming hebben we een diepgaande filosofische discussie gevoerd die ons beide heeft uitgedaagd om na te denken over de betekenis van het leven en ons bestaan. We hebben verschillende ideeën en perspectieven gedeeld, en het was een verrijkende ervaring om elkaars gedachten en inzichten te horen. Het was een hoogtepunt van de dag en een moment van verbinding en reflectie temidden van de majestueuze omgeving van de berg. De filosofische discussie over onze relatie met de natuur bepaalde de focus van de dag. Na een fijne wandeling kwamen we aan bij Bivacco Nebbia.

BLOEMENWEIDES

Op dag tien van onze virtuele wandeltocht zijn we van Bivacco Nebia naar Bivacco Menabreaz gewandeld. Deze dag stond in het teken van puur genieten van de natuurlijke omgeving. We hebben geen oude ruïnes bezocht, maar hebben ons gericht op het verkennen van het berglandschap, het ontmoeten van dieren en het bewonderen van de flora en fauna. Tijdens onze wandeling kwamen we langs prachtige bergweiden vol kleurrijke bloemen, zoals edelweiss, gentiaan en alpenroos. We hebben ook enkele bijzondere ontmoetingen gehad, waaronder berggeiten die zich behendig voortbewogen op de steile hellingen. Daarnaast konden we mogelijk zeldzame vogels spotten, zoals de alpenkraai of de alpenheggenmus. Het was een dag vol verwondering en het waarderen van de schoonheid en diversiteit van de natuur.

MIJNBOWHUISJE

Op de elfde reisdag vertrekken we vanuit Bivacco Menabreaz en wandelen we richting Saint-Marcel. Het pad leidt ons door een prachtig berglandschap met groene weiden en imposante rotswanden. Na enkele uren wandelen bereiken we het charmante dorpje Saint-Marcel in de Aosta-vallei. Daar hebben we een slaapplek geregeld om de lokale cultuur te ervaren. We worden hartelijk ontvangen door de gastvrije bewoners die graag hun kennis delen over de mijnbouwgeschiedenis van het gebied. Ze vertellen verhalen over vroegere mijnwerkers en de impact van de mijnbouw op de gemeenschap. Na een heerlijke maaltijd met lokale specialiteiten gaan we op verkenning. We bezoeken de overblijfselen van de mijnen en bewonderen de architectuur van de oude **mijngebouwen**. Vervolgens gaan we naar de Saint-Marcel-grotten, waar we een fascinerende rondleiding krijgen. Een ervaren gids leidt ons door de ondergrondse kamers en vertelt over de geologische processen die hebben bijgedragen aan de vorming van deze prachtige grotten. We genieten van de mysterieuze sfeer terwijl we dieper de aarde in gaan. Terug in het dorp hebben we wat vrije tijd om door de straatjes te dwalen, lokale ambachtswinkels te verkennen en te genieten van de authentieke sfeer.

Het mijnbouwhuisje dat we tegenkwamen was een bescheiden constructie, gebouwd met stevige materialen zoals steen of hout. Het had een compacte plattegrond en was doorgaans kleiner dan de gemiddelde mijnwerkers huisjes. Het doel van het mijnbouwhuisje was om een tijdelijk onderkomen te bieden aan mijnwerkers tijdens hun werkperiodes. Van buitenaf gezien had het mijnbouwhuisje een eenvoudige gevel, vaak zonder opvallende decoratieve elementen. Het was ontworpen met functionaliteit en praktisch gebruik in gedachten. Het had meestal een kleine voordeur en beperkte ramen, waardoor de nadruk lag op het interieur als een plek om te rusten en op te laden. (ChatGPT, 2023, p. 42-45)

OUDE STEENGROEVE

Op dag twaalf van onze virtuele wandeling trokken we door de prachtige Saint-Barthélemy-vallei. Terwijl we wandelden, werden we getroffen door een opmerkelijk kenmerk dat onze aandacht trok; een oude verlaten steengroeve aan de zijkant van een berg, omgeven door weelderig groen en majestueuze rotswanden. Deze steengroeve was van indrukwekkende omvang en de sporen van vroegere menselijke activiteit waren nog duidelijk zichtbaar. Overblijfselen van mijnbouwmachines en gereedschappen lagen verspreid, herinnerend aan de tijd waarin hier hard werd gewerkt om steen te winnen. We konden de ruïnes van gebouwen en structuren, zoals de steenbreek installaties en opslagfaciliteiten, verkennen terwijl we ons inbeeldden hoe het hier vroeger was. Het was fascinerend om te bedenken hoe deze steengroeve ooit een belangrijke rol speelde in de lokale economie en hoe mensen hier hard werkten om steen te winnen. Terwijl we door de steengroeve liepen, konden we de geluiden van vroeger horen, het geluid van hakken en breken van steen, het geratel van machines en het geroezemoes van de arbeiders. Het bood ons een glimp in het verleden en een herinnering aan de menselijke inspanningen om de natuurlijke hulpbronnen te benutten. Terwijl we ons bewust waren van de transformatie van het landschap door menselijke activiteit, verkenden we de ruïnes en overblijfselen van het verleden. Het gaf ons de mogelijkheid om na te denken over de relatie tussen mens en natuur en de impact die we kunnen hebben op onze omgeving.

VLINDER

Op dag dertien van onze virtuele wandeltocht gaan we de bergen in richting ons eindpunt, Bivacco Reboulaz. Een van ons is eerder naar dit gebied gereisd tijdens een workshopweek en heeft daar een bijzondere ervaring gehad. We zijn vastbesloten om terug te keren naar de plek waar deze ervaring heeft plaatsgevonden en zijn benieuwd naar de gevoelens die het zal oproepen. We verlaten Rifugio Magia en beginnen onze klim naar Bivacco Reboulaz. Terwijl we omhoog wandelen, voelen we de frisse berglucht op onze gezichten en horen we het geluid van kabbelende beekjes en zingende vogels. De steile hellingen omringen ons, bedekt met groene alpenweiden en kleurrijke wilde bloemen. Elke stap brengt ons dichterbij onze bestemming. Naarmate we Bivacco Reboulaz naderen, worden de paden rotsachtiger en uitdagender. We navigeren langs smalle richels en kronkelende paden, waarbij we soms onze handen gebruiken om ons evenwicht te bewaren. Ondanks de inspanning worden we beloond met adembenemende uitzichten op uitgestrekte berglandschappen, met majestueuze pieken die boven de wolken uitstijgen. Na enkele uren van intens wandelen, bereiken we eindelijk Bivacco Reboulaz. Het kleine berghutje staat solitair op een open plek, omringd door ruige rotspartijen. Het biedt een eenvoudige, maar gastvrije schuilplaats voor bergbeklimmers en wandelaars. We betreden de bivacco en nemen plaats op de houten banken, terwijl de geur van hout en de alpine omgeving onze zintuigen prikkelt. We voelen de serene sfeer van de plek, gevuld met rust en stilte. Vanuit het kleine raam zien we een prachtig panorama van met sneeuw bedekte toppen en groene valleien. Nu is het tijd om naar de specifieke plek te gaan waar we eerder hebben gebezemd en gemediteerd. We verlaten de bivacco en volgen een smal pad dat ons leidt naar de top van de berg. De stilte wordt alleen doorbroken door ons eigen ademhalen en het zachte geruis van de wind. Aangekomen op de plek, nemen we even de tijd om de omgeving in ons op te nemen. We voelen de rust en harmonie van deze plek en herinneren ons de vorige ervaring met de vlinder.

We vinden een comfortabele plek om te zitten, sluiten onze ogen en beginnen onze meditatie. Terwijl we dieper in onze meditatie zakken, voelen we de verbinding met de natuur en de bergen om ons heen. We laten onze gedachten en zorgen los en ervaren een gevoel van totale ontspanning. De wind streelt zachtjes onze huid, de zon verwarmt ons gezicht en het gras onder onze voeten voelt levendig aan. We worden één met de natuur en voelen ons verankerd in dit prachtige landschap. Op een gegeven moment landt er zelfs een vlinder op de rug van een van ons, wat ons herinnert aan de interactie tussen mens, natuur en dieren. Dit moment vult ons met een diep gevoel van dankbaarheid en sereniteit. We realiseren ons dat zelfs in een virtuele omgeving de kracht van intentie en verbondenheid voelbaar is. Geïnspireerd door deze ervaring, voelen we de drang om verder te klimmen, hoger dan Bivacco Reboulaz. We besluiten om onze virtuele klim voort te zetten naar nog hogere bergtoppen. Hoewel het een virtuele ervaring is, gebruiken we onze verbeelding om boven de bergen te zweven en te genieten van het adembenemende uitzicht. Samen zetten we onze reis voort naar steeds hogere hoogten en nieuwe avonturen. We worden geïnspireerd door het boek *Mount Analogue* van René Daumal en besluiten om de grenzen van de fysieke wereld te verleggen. Met onze verbeelding als gids verkennen we nieuwe pieken en horizonnen. We stappen buiten de bekende paden en omarmen het avontuur dat voor ons ligt. Samen zijn we klaar om dit nieuwe hoofdstuk in onze reis te beginnen en verder te gaan naar onbekende hoogten. We zijn vol energie en enthousiasme terwijl we onze virtuele bergwandeling voortzetten. Op naar nieuwe avonturen!

REFLECTIE

Om ons geheugen op te frissen, verwijs ik nogmaals naar mijn onderzoeksvraag: Welke rol kan de alternatieve wereld van AI spelen in het creatieve ontwerpproces van de interieurarchitect?

Terugkijkend op deze ontwerpende onderzoeksreis, zijn er een aantal zaken die ik uiteen wil zetten. Ten eerste kunnen we concluderen dat de alternatieve wereld van AI fenomenaal groot is. De hoeveelheid aangeraakte onderwerpen in deze reis bestaan uit een schat aan informatie waarvan ik niet had verwacht dat *ChatGPT* dit zou omvatten. Ik ben ervan overtuigd dat zelfs Robert Walser zich zou verliezen in de ongelimiteerde mogelijkheden en inspiratiebronnen die het internet - en dus AI - je zo op een presenteerblaadje geeft. (*Walser, 2015, p. 48*) Tegelijkertijd denk ik dat Walser uiteindelijk geïrriteerd zou worden van de fysieke begrenzings van dit medium. Er is ten alle tijden een levendige verbeelding nodig vanuit de gebruiker en zoals Lieven de Couter stelt in zijn boek *De Capsulaire Beschaving*, blijft het tot nu toe nog steeds een *gecapsuleerd* medium dat de fysieke grenzen op dit moment nog niet kan overstijgen. (*De Couter, 2005*)

Wat verder indruk maakt zijn de cijfers. 13 wandeldagen, 125 kilometer in het noorden van Italië, 3000 hoogtemeters, afgelegd in slechts 9u effectieve simulatietijd, wandelend terwijl we achter de computer zaten. Het resultaat doet - ondanks de afwezigheid van fysieke prikkels - ook wat betreft visuele kwaliteit niet onder voor een echte reis. Ik ben benieuwd wat Heidegger hierover zou reflecteren. Komen we met deze virtuele wandeling in de buurt van wat hij schreef over nabijheid en wat er met haar gebeurt als ook de verte wegblijft? Is de uitkomst van deze reis gelijkwaardig aan het gelijkvormige, als het ware zonder afstand? (*Heidegger, 1999, p. 65*)

De noodzaak om maquettes te bouwen ontstond door het gebrek aan inlevingsvermogen van *DALL-E* - of mijn gebrek aan goede *prompts* -

wat er voor zorgde dat de input niet automatisch leidde tot de gewenste beelden. Net als bij het lezen van een boek zorgt de conversatie tussen AI en mijzelf ervoor dat men beelden begint te visualiseren. Die visualisaties zijn persoonlijke interpretaties en onmogelijk voor iedereen vast te leggen. Hoezeer ik me ook probeerde te laten prikkelen door de verschillende digitale implementatievormen van AI, bleef er een onverzadigd gevoel achter.

Wanneer ik achteraf naar mijn eigen geproduceerde werk kijk, blijkt dit een gemis aan fysieke nabijheid te zijn. Het is namelijk terug te zien in mijn wens om een multi-zintuiglijke installatie te bouwen. Enkel het uitwerken van maquettes voelde niet als voldoening aan en zodoende ontstond de drang tot het bouwen van een decor op werkelijke schaal. Dit heb ik gedaan door elementen te verzamelen die een connectie hebben met de virtuele reis. Via dit levendige decor waarin ik virtualiteit en realiteit combineer, kom ik het dichtst bij de verbeelding van de gemaakte reis. Een reis *Tussen Twee Werelden*.

Het uitwerken van de dagen waarop we ruïnes en verlaten gebouwen tegenkwamen vroeg om een extra dimensie aan ontwerpend vermogen. Aangezien *ChatGPT* nooit exact de fysieke locatie kan nabootsen is het soms gissen naar waar het de antwoorden vandaan haalt. Zijn het bestaande gebouwen of zijn het aan elkaar gekoppelde fragmenten uit een immense database waarvan we eigenlijk niet weten of er auteursrechtenschending wordt gepleegd? (*Yahoo! Finance 2023*) Dit zorgt voor creatieve prikkels waarbij AI de rol aanneemt van sparringpartner, maar nooit die van een opdrachtgever die precies weet wat men wilt. Het constante *hallucineren* tijdens het gesprek zorgt zelfs voor meer vragen dan antwoorden. Of ik AI zou integreren in mijn toekomstige ontwerppraktijk blijft een open vraag. Wel kan ik zeggen dat ik gewend ben geraakt aan de aanwezigheid van een digitaal klankbord dat maar een paar klikken verwijderd is van mijn eigen realiteit.

BRONNEN

- 51N4E. (2012). *Reasons for walling a house* [Gedrukt]. Ruby Press.
- Alÿs, F. (2004). *The Green Line* [Performance].
- Alÿs, F. (1997). *Paradox of Praxis 1 (Sometimes making something leads to nothing)* [Performance].
- Boie, G. (2019). *One day at the Furka Zone* [Gedrukt]. London, Koenig
- ChatGPT. (2023). *Transcript conversatie Kaj Zwerver & ChatGPT* [Gedrukt].
- Coelho, P. (2015). *The Alchemist* [Gedrukt]. Thorsons.
- Cognetti, P. (2019) *De Acht Bergen* [Gedrukt]. Amsterdam: De Bezige Bij.
- Daumal, René. (1996) *Correspondance, I: 1915-1928*. (Eds. H. J. Maxwell and Claudio Rugafori) [Gedrukt]. Paris: Gallimard.
- Davis, M. (1998). *Ecology of Fear: Los Angeles and the Imagination of Disaster*. [Gedrukt]. New York: Metropolitan Books.
- De Cauter, L. (2005). *De Capsulaire Beschaving: Over de stad in het tijdperk van de angst* [Gedrukt]. Brussel: NAI Uitgevers.
- De Smet, A. (2018). *Architecting Bodies by Immersive Gestures* [PhD-thesis]. KU Leuven.
- Groeninge, F. Van, & Vandermeersch, C. (Directors). (2022, December 14). *Le otto Montagne* [Film]. Vision Distribution, Wildside, Rufus, Menuetto, Pyramide Productions.
- Gros, F. (2022). *Wandelen: een filosofische gids* [Gedrukt]. De Bezige Bij.
- Heidegger, M. (1999). *Over denken, bouwen, wonen* (H. M. Berghs, Trans.) [Gedrukt]. SUN.
- Kwade, A. (2018). *Trans-For-Men 8 (Fibonacci)* [Sculptuur].
- Leenders, A. (2020). *Kairos* [Sculptuur].
- Long, R. (1967). *A Line Made by Walking* [Photograph]. Tate, United Kingdom.
- NOS Nieuws. (2023, Maart 29). Techprominenten pleiten voor tijdelijke rem op 'risicovolle' ontwikkeling AI. NOS. Geraadpleegd op Mei 6, 2023, via <https://nos.nl/artikel/2469350-techprominenten-pleiten-voor-tijdelijke-rem-op-risicovolle-ontwikkeling-ai>.
- Penone, G. (1968-2022). *Ripetere il bosco* [Sculptuur]. Archivio Penone, Italy.
- Puig De La Bellacasa, M. (2017). *Matters of Care: Speculative Ethics in More Than Human Worlds* [Gedrukt]. University of Minnesota Press.
- Sarah & Charles. (2022) *Brick series* [Sculptuur].
- Smit, R. (2019). *Wanderlust: Een filosofische geschiedenis van wandelen* [Gedrukt]. Nijgh & van Ditmar.
- Sorkin, M. (1992). *Variations on a Theme Park: The new American city and the end of public space* [Gedrukt]. New York: Hill and Wang.
- Superstudio Migrazioni I* (By E. Chiappone-Piriou). (2020). [Gedrukt]. CIVA & Verlag der Buchhandlung Walther und Franz König.
- Superstudio Migrazioni II* (By E. Chiappone-Piriou). (2020). [Gedrukt]. CIVA & Verlag der Buchhandlung Walther und Franz König.
- Superstudio Migrazioni III* (By E. Chiappone-Piriou). (2020). [Gedrukt]. CIVA & Verlag der Buchhandlung Walther und Franz König.
- Thoreau, H.-D. (2017) *Wandelen* [Gedrukt]. Groningen: Historische Uitgeverij.
- Walser, R. (2015) *De Wandeling* [Gedrukt]. Antwerpen: Lebowski.
- Yahoo! Finance. (2023, Juni 5). AI Art Wars: Japan Says AI Model Training Doesn't Violate Copyright. Yahoo!. Geraadpleegd op Juni 14, 2023, via <https://finance.yahoo.com/news/ai-art-wars-japan-says-185350499.html>.
- Yoko, O. (1962) *Map Piece* [Gedrukt].

Dit werk was niet tot stand gekomen zonder de onvoorwaardelijke steun van vrienden en familie. Daarbovenop mag ik ook de financiële steun niet onbesproken laten die mij in staat stelde om mezelf nogmaals voltijds op een studie te kunnen richten. Beginnen aan het schakeljaar voor de Master Interieurarchitectuur in het najaar van 2020, temidden van een tweede coronagolf, viel absoluut niet mee. Veel online les volgen en thuis blijven zorgde ervoor dat ik na een jaar nog steeds het aantal keer dat ik op de campus was geweest op één hand kon tellen. Mede door het verlengen van mijn studietraject met een extra jaar kan ik achteraf zeggen dat ik er alsnog het maximale uit heb gehaald.

Mijn dank gaat uit naar mijn vriendin, Lucie de Groen voor het altijd beschikbaar zijn voor sparring sessies, peer reviews, en nachtelijke ondersteuning bij het bouwen van maquettes. Verder gaat mijn dank uit naar mijn ouders, Yolanda Lübeck en Minze Zwerver voor het altijd interesse tonen in mijn bezigheden. Naar mijn broer, Félix Zwerver en zijn vriendin Rosie Klein Overmeen. Naar mijn oma en opa, Nel en Tijn voor hun luisterend oor. Naar mijn voormalig werkgever Patricia van den Berge en haar partner Mark Perquin voor hun vertrouwen in mij. Naar Koen Vanderschelden die mij overhaalde om terug naar Gent te komen. Naar mijn vrienden in Gent, Freyan Bosma, en Tristan De Belser, met wie ik menig studielokaal deelde tijdens de blok. Naar mijn studiegenoten, Alexandra Vansteenland, Judy Ann M. Gaudelosao, Pauline Van Delsen en Lauren Atlass voor de groepswerken en het delen van samenvattingen. Naar Ella Roose en Şeyma Atmaca voor hun geloof in mij. Naar Zillah van Opdorp voor de fijne etentjes. Naar Eva Swennen voor de theetjes in haar werkruimte. Naar mijn huisgenoten Bram van Braeckel en Marlies De Corte bij wie ik drie jaar heb mogen inwonen. Naar Jessie Westyn voor het overnemen van haar cursusmateriaal. Naar mijn trouwe vrienden buiten Gent; Jan Van der Sanden, Angela van Steen, Ibrahim Ucar, Jeremy Sorgeloose, Jordy Vandierendonck, Cornelis Risseeuw en Kristian van Drongelen. Naar de Pedro's en in het specifiek Pim Jacobse, wiens vrijgezellenfeest ik heb moeten overslaan vanwege de deadline van het afstuderen. Naar Corneel Soeting voor het gebruikmaken van zijn atelier. Naar Hannes Develter, Wouter Antheunis, Thomas De Paepe en iedereen binnen vrijdenkersvereniging 't Zal Wel Gaan.

Naar mijn klasgenoten in de Masterstudio. Naar Wim Goossens, Jo Liekens en Roel De Ridder voor hun feilloze begeleiding. Naar Lieven De Cauter en Gideon Boie voor hun inspirerend lesgeven. Naar mijn klasgenoten van Architecture & Activism. Naar Jan Bleyen die me overhaalde om zijn extra vak Mens en Maatschappij te volgen. Naar de KASK studentjes. Naar mijn Erasmus buddy, Umut Sezer Koç. Naar Tiebe van Wijmeersch en anderen in mijn zaalvoetbalteam Guardiola's Angels. Naar Lora van den Hemel en Max Roovers voor hun vertrouwen. Naar mijn Italiaanse vrienden Elisabetta Vedovato en Lorenzo Mercanti. Naar Patrick Tshibangu voor zijn spirituele wijsheid. Naar het MMLab en de LUCA uitleenservice. Naar mijn katjes Nala en Simba en naar iedereen die ik vergeet maar hier wel tussen hoort te staan.

Mijn waardering voor financiële ondersteuning gaat uit naar Fonds Tony Bergmann vzw en Fonds 't Zal Wel Gaan onder de Koning Boudewijn stichting voor het aanbieden van rentevrije studieleningen waarmee ik de periode waarin mijn Nederlandse studiefinanciering wegviel, kon overbruggen. Naar Mijn DUO voor de jarenlange studiefinanciering op het oude stelsel inclusief basisbeurs, wat mij überhaupt in staat stelde om te studeren. Naar mijn ouders Yolanda Lübeck en Minze Zwerver voor het bijspringen waar mogelijk. Naar mijn oma en opa, Nel en Tijn, naar Jan Van der Sanden, Koen Vanderschelden en Lucie de Groen.

Verder wil ik nog drie locaties bedanken. De Multatulizaal in het Van Crombrughe's Genootschap te Gent, het café van Columba 1400 op Isle of Skye en de Main University Library van Edinburgh.

Tenslotte bedank ik ook mezelf en ChatGPT voor deze vruchtbare samenwerking. Wie weet wat de toekomst brengt.

Bedankt!

Afbeelding omslag

*“Tussen twee werelden, artificiële intelligentie als
reisgenoot, Italiaanse alpen, van stad naar bergen.”*

*Kaj × DALL·E
Human & AI*

In Tussen Twee Werelden wordt de toeschouwer meegenomen in iets wat het midden houdt tussen decor, maquette en installatie voor het relaas van een wandeling door een wereld, die verdacht veel lijkt op onze realiteit; ergens tussen Turijn en Nus. Met AI (Artificiële intelligentie) als metgezel, co-auteur, medelerende, gids, klankbord... wordt op deze reis - in een gedeelde fascinatie voor leegstaande en vervallen bouwwerken - het potentieel voor een toekomstige gedeelde ontwerppraktijk en de impact op de positie als interieurarchitect verkend.